

RIKTLINJER

för handläggning av skolskjuts, elevresor och
reseersättning

**Grundskolan
Särskolan
Gymnasieskolan**

inom Mjölby kommun

Fastställd 2013-05-27

**Utbildningsnämnden i Mjölby
kommun**

Skolskjuts

Skolskjuts är transport av elev i förskoleklass, grundskola och särskola till och från skolan.

Som skolskjuts räknas

resor till och från anvisad hållplats med turbundna resor under läsårets dagar.

resor till och från bostad, skola eller korttidshem (resan till och från korttidshemmet motsvarar resa till och från bostaden).

resor till och från simundervisning. Dessa skjutsar är inte skolskjutsar enligt lagen, men upphandlas och hanteras som detta inom Mjölby kommun.

elev som deltar i flyktingintroduktion kan för att kunna vara kvar på en skola få busskort

Styrdokument för skolskjutsverksamhet

Förordningen om skolskjutsning

Vägverkets föreskrifter om skolskjutsning

Skollagen

Yrkestrafiklagstiftningen

Allmän lagstiftning

Utbildningsnämnden

Fordon

Skolskjutsverksamhet sker med upphandlad trafik Mjölby trafik AB samt med ordinarie kollektivtrafik.

Elevresor

Gymnasieelevers dagliga resor mellan bostaden och skolan

Rätt till skolskjuts

Kommunens skyldigheter när det gäller skolskjutsar regleras i skollagen (10 kap §32, 11 kap §31) SFS 1970:340; TSVFS 1988:17,2

Skolskjuts innebär att eleverna har rätt till kostnadsfri skjuts från en plats **i anslutning till elevens hem** till en plats **där utbildningen bedrivs** och tillbaka

Ansvar för skolskjuts omfattar de elever som är folkbokförda i kommunen. Skolskjuts beviljas mellan folkbokföringsadress och den skola kommunen placerat eleven i, omfattande två resor per skoldag.

Elev som väljer annan skola än den anvisade skolan kan ha rätt till skolskjuts om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

Bedömningen av om anordnandet av skolskjuts i dessa fall kan få ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen ska föras utifrån vilken skyldighet kommunen skulle ha haft om eleven hade valt att gå i den skola som han eller hon skulle ha placerats i. I det här fallet går det inte att överklaga beslutet annat än genom laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Skolskjutsansökan görs via Mjölby kommuns e-tjänster i de fall eleven har :

Lång skolväg - avstånd mellan hem och skola.

För att en elev i Mjölby kommun ska erbjudas skolskjuts skall närmaste väg från hemmet till skolan vara minst:

i förskoleklass och år 1-3	2 km
i år 4 - 6	4 km
i år 7 - 9	5 km

Skolskjuts innebär normalt inte en transport från dörr till dörr. Samtliga elever som erhåller skolskjuts kan bli hänvisade att ta sig till en busshållplats eller uppsamlingsplats. Lämplig uppsamlingsplats ska, så långt det är möjligt, placeras så att flera barn kan hämtas på samma plats.

Kommunen erbjuder skolskjuts till och från angiven skolskjutshållplats och skola.

Avståndet mellan angiven skolskjutshållplats och hemmet bör vara högst 2 km för barn i förskoleklass och år 1-3, och 3 km för eleverna i år 4-9.

Mätningsprinciper

Mätning av avstånd mellan adresser och skolor sker med hjälp av NVB (nationella vägdatatabasen). Avståndet beräknas efter kortast möjliga färdväg med gång- eller cykelväg. Mätningen startar vid närmaste punkt från gatan vid den adress där eleven bor till närmaste punkt i direkt anslutning till skolans område, varifrån eleven utan omväg kan ta sig direkt in på skolans område. Mätningen görs inte inne på privat område.

Andra skäl som kan ge rätt till skolskjuts

I vissa fall kan andra skäl än avstånd motivera avsteg från reglerna och att en elev beviljas skolskjuts. Faktorer man tar hänsyn till är:

* Trafikförhållanden

* Funktionshinder hos en elev kan motivera att skolskjuts ordnas. Detta skall styrkas med läkarintyg. För att bli berättigad till skolskjuts pga funktionshinder måste funktionshindret ha en varaktighet över 12 veckor.

* Andra särskilda omständigheter

Ansökan måste göras inför varje nytt läsår.

Skolskjuts vid växelvis boende

I de fall elev bor växelvis hos båda vårdnadshavarna inom Mjölby kommun, har eleven rätt till skolskjuts från båda adresserna om övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda.

Rätt till skolskjuts vid växelvis boende föreligger endast om eleven går i den grundskola som kommunen skulle ha placerat eleven i med hänsyn till var eleven är folkbokförd.

Båda vårdnadshavarna måste göra varsin ansökan.

Förutsättningen för skolskjuts gäller under förutsättning att det är fråga om ett växelvis boende enligt ett fast arrangemang förankrat i lagstiftningen. (Se Svenska Kommunförbundets cirkulär 2004:64)

Ansökan måste göras inför varje nytt läsår.

Schema för när eleven ska hämtas och lämnas på respektive adress lämnas terminsvis i förväg för att transporten ska kunna samplaneras. Avsteg från schemat (byte av dagar eller veckor) beviljas inte. Skolskjutsen planeras och organiseras för hela veckor (mån – fre) till en adress.

Handläggningstiden för nya ansökningar avseende skolskjuts är en månad.

Läsårskort Elever som huvudsakligen erbjuds skolskjuts med ordinarie kollektivtrafik (ÖstgötaTrafiken) erhåller läsårskort. Observera att läsårskortet är en värdehandling.

Elev i grundskolan som tappar bort får ett nytt mot den administrationsavgift som gäller. Det vill säga ÖstgötaTrafikens spärravgift. Gäller ej särskoleelever.

Res- och väntetider

Restider

Restider över 60 minuter/tur ska om möjligt undvikas.

Väntetider

Skolskjuts erbjuds endast med en avgång på morgonen, såvida inget annat är motiverat med hänsyn till skoltiderna eller för att fördela resandet.

Hem erbjuds skjuts med hänsyn tagna till maximala väntetider enligt nedan. Samma stabila skolskjutstider för veckans alla skoldagar ska eftersträvas läsår för läsår.

Maximala väntetider för elever från skolans slut till skjutsens avgångstid bör högst vara:

År F-6	60 minuter
År 7-9	80 minuter

Trafiksäkerhet

En skolväg som bedöms som trafikfarlig

Säkerhetsfrågor och problem gällande elevens väg mellan hemmet och hållplatsen löses i första hand i samråd mellan skola, vårdnadshavare och entreprenör. Förutsättningarna för att eleven på ett säkert sätt ska kunna ta sig till hållplatsen måste finnas.

Skolskjutssamordnaren ska tillse, i samråd med kommunens trafikengör, polisen och väghållaren, att hållplatsen, så långt det är möjligt, har en tillfredställande säkerhet.

Riktlinjer vid bedömning av trafikfarlig väg

En viktig utgångspunkt för utbildningsnämndens riktlinjer är att alla trafikmiljöer där fordon och barn finns alltid innebär risker. Utbildningsnämnden har att verka för att elevens skolväg är så säker som möjligt och att angivna skolskjutshållplatser utformas så att olycksrisken minimeras.

Åtgärder för en trafiksäker skolväg utgörs dock inte enbart av skolskjuts. Andra åtgärder kan krävas för att förändra trafikmiljöer och därmed uppnå en högre grad av säkerhet, t ex anlägga cykelbana, ordna belysning, tidig snöröjning etc. utbildningsnämnden finner dock att vissa trafikmiljöer är förbundna med större risker än andra och därför ska vägas in vid bedömning av huruvida elev ska beviljas skolskjuts. För att bedöma trafikfarlig skolväg måste individuella bedömningar göras.

Särskilt trafikfarliga miljöer:

Gå utmed eller korsa 90-väg

Nedan angivna 70-vägar som med stöd av Vägverkets mätningar bedömts som särskilt trafikfarliga:

Väg nr 945, sträckan Väderstad – Bjälbo – Skänninge

Väg nr 1010, sträckan Normlösa – Skeppsås

Väg nr 973, sträckan Veta skola – korsning mot Spångsholm

Väg nr 942, sträckan Hogstad – Mjölby

Väg nr 944, sträckan Väderstad - Karleby

Skolbarnsomsorg

Kommunen är inte skyldig att ordna skjuts till eller från skolbarnsomsorg

Det innebär att en elev som åker skolskjuts till skolan och vistas på fritidshem i anslutning till skolan under eftermiddagen inte är berättigad till skolskjuts från fritidshemmet till hemmet.

Dock kan särskilt beslut tas om att elev erbjuds skjuts från skola de dagar då man inte har skolbarnsomsorg – i detta fall upprättas ett schema över skolskjuts för den enskilde eleven. Detta schema ska gälla för hela terminen och ska presenteras av föräldrarna för rektor minst en månad innan terminen börjar.

Egen skjuts av barn till och från skola

Förälder som själv skjutsar barn till skolan

Om föräldrarna själva skjutsar eleven är det föräldern som ansvarar för eleven tills denne kommit till skolan. Föräldrarna ansvarar för att eleven släpps av på lämplig trafiksäker plats i direkt anslutning till skolområdet. Eleven får inte lämnas tidigare än vad som överenskommit med skolan med hänsyn till att personal måste finnas på plats för tillsyn.

Överenskommelse om självskjuts

Överenskommelse om ersättning för skolskjuts innebär att föräldern tar över det dagliga ansvaret för att eleven kommer till skolan mot en viss ersättning från kommunen.

Överenskommelse kan skrivas när någon annan skolskjutsformej är möjlig eller som ett alternativ vid skolskjuts pga växelvis boende. Ersättning utgår enligt det kommunala km-ersättningsavtalet.

Tillfällig skolskjuts

En elev som skadar sig i samband med en olycka kan via kommunens försäkringsbolag erhålla tillfällig skolskjuts till och från skolan. Tillfällig skolskjuts som ersätts av ett försäkringsbolag inräknas inte i kommunens skolskjutsverksamhet och det ankommer på föräldrarna att initiera behovet i samråd med försäkringsbolag.

Mjölbykommuns elever är försäkrade. Se aktuell information på hemsidan, www.mjolby.se under *Barn och utbildning*, fliken *Försäkring*.

Ansvarsfördelning

Kommunen, aktuell skola, entreprenör, föräldrar och elev har alla del i ansvaret under resan mellan hemmet och skolan.

Östgötastrafiken är ansvarig för driften av kommunens skolskjutsverksamhet. Det är endast skolskjutssamordnaren som kan beställa eller avbeställa skolskjutsar.

Vägen mellan hemmet och hållplatsen samt vid hållplats och av- och påstigning av fordon

Föräldrarna har ansvar för eleven på vägen mellan hemmet och hållplatsen.

Föräldrarna har ansvar för att eleven är vid skolskjutshållplatsen vid meddelad avgångstid.

Föräldrarna har till uppgift att se till att eleven går anvisad väg till hållplatsen och följer överenskomna ordningsregler.

Det är inte tillåtet för föraren att släppa på eller av elever på andra ställen än de i skolskjutsplanen fastställda skolskjutshållplatserna.

Vid sjukdom eller vid annan tillfällig frånvaro ska föräldrarna omgående meddela entreprenören att eleven inte kommer att medfölja skolskjutsen.

Under transporten

Under transporten är det entreprenören och föraren som ansvarar för att gällande trafikbestämmelser och ordningsregler följs.

Föraren är skyldig att underrätta skolan om ordnings- eller säkerhetsproblem uppstår under transporten. Eventuella problem ska föraren/entreprenören med driftansvarige.

Vid skolan

När eleven anländer till skolan är det skolan som ansvarar för tillsyn och för att ordnings- och säkerhetsregler efterföljs. Detsamma gäller vid hemfärd efter skolans slut.

Vid hemfärd är det skolan som ansvarar för att eleverna passar uppgjorda avgångstider. Vid eventuella väntetider vid skolan är det skolan som ansvarar för tillsyn och säkerhet.

Säkerhet

Elev- och turlistor

Alla elever ska åka med sina ordinarie turer .

Entreprenören har genom turskjutslistor kunskap om vilka elever som ska finnas med på bussen. Vårdnadshavare har ansvar att rapportera till entreprenören om eleven är sjuk eller inte åker till eller från skolan av annan anledning.

Information om elever

I vissa fall kan det vara viktigt att entreprenören har fått information, från föräldrarna, gällande elevers sjukdom eller handikapp. Förarna har tystnadsplikt om förhållande som rör elevers sjukdom, handikapp eller andra personliga förhållanden.

Ordningsregler

Skolan ansvarar för att ordningsregler för skolskjutsning upprättas i samråd med elever och entreprenören. Elever som erbjuds skolskjuts ska informeras om dessa regler. Skolan ansvarar för ordning och säkerhet i samband med av och påstigning i skolan. Under färden är det föraren som ansvarar för ordningen på bussen.

Incidentrapportering

Entreprenören ska omgående rapportera incidenter och tillbud i samband med skolskjutsverksamhet till Östgötatrafiken.

Övningar och utbildning

Skolan och entreprenören ska informera elever om trafiksäkerhet och regelbundet genomföra övningar på hur man ska uppträda vid en olycka.

Krisplan

Varje skola ska tillsammans med entreprenören upprätta en plan för hur man agerar vid en eventuell olycka. En viktig minnesregel är "Rädda – Larma – Släcka".

Krisplanen bör innehålla:

Vilka åtgärder föraren ska vidta på olycksplatsen och vilka åtgärder som ska vidtas på skolan.

Vilka som ska kontaktas och aktuella telefonnummer

På vilket sätt och med vilken regelbundenhet, elever och personal övas i säkerhet.

Åtgärder föraren ska vidta är:

Utrymning av bussen samt uppsamling av elever

Kontroll av eventuella skadade

Larma 112

Hjälp till eventuella skadade

Fram tills polis och räddningstjänst anlant till olycksplatsen är det föraren som ansvarar för eleverna. Föraren ska omgående kontakta ansvarig personal på skolan och ansvarig entreprenör samt kommunens skolskjutssamordnare.

Skolan lämnar inför varje hösttermin ett telefonnummer där föraren snabbt kan nå ansvarig personal.

Krav på fordon, utrustning och förare

Kraven på entreprenören i samband med skolskjuts regleras i

Förordningen om skolskjutsning (SFS 1970:340 med ändringar t o m 2010:1580)

Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter om skolskjuts (TSVFS 1988:17 med ändringar t o m 1988:21)

Östgotatrafikens avtal med skolskjutsentreprenörer, gällande fr o m 2013-07-01

Förarkrav

Föraren:

ska vara serviceinriktad, uppträda korrekt, positivt och ge kunderna bra bemötande
följa gällande trafiklagstiftning

ska vara väl förtrogen med fordonet och dess framförande samt fordonets utrustning
ska känna till och följa gällande lagar och författningar

ska inneha kunskap i lyft- och stödteknik och annan hjälp till funktionshindrade

ska ha välordnad klädsel av vilken det framgår åt vilken entreprenör man arbetar
(t ex uniform)

har samma tystnadsplikt som gäller för personal anställd i kommunen

ska tillse att passagerarna använder avsedda säkerhetsbälten

ska uppvisa aktuellt registerutdrag från polismyndigheten

Försäkringar

Om en elev skadas vid en trafikolycka, eller får någon av sina tillhörigheter förstörda i samband med olyckan, täcks alla kostnader genom fordonets trafikförsäkring.

En elev som med avsikt skadar någonting på bussen är ersättningsskyldig gentemot entreprenören som har möjlighet att rikta skadeståndskrav mot eleven.

När en elev oavsiktligt skadar någonting på bussen kan vårdnadshavarens hemförsäkring i vissa fall användas.

Vid självskjuts av förälder täcks ansvar och ersättningar vid eventuella trafikolyckor av den för alla obligatoriska trafikförsäkringen.

Ansökan om skolskjuts och överklagan av beslut om skolskjuts

Om förälder vill att rätten till skolskjuts ska prövas, görs en ansökan till kommunens skolskjutssamordnare.

Ansökningsblankett finns på kommunens hemsida.

Ansökan görs skriftligen och ställs till:

Mjölby kommun, Skolskjutssamordnare, 595 80 Mjölby.

Beslut om skolskjuts kan överklagas genom förvaltningsbesvär. Förvaltningsbesvär innebär att domstolen gör en fullständig överprövning av kommunens beslut där även skälighets- och lämplighetsbedömningen som har gjorts av kommunen kan bli föremål för prövning.

Skrivelsen med överklaganden skall innehålla:

Den klagandes namn, postadress och telefonnummer

Det beslut som ska överklagas, diarienummer samt datum för beslutet.

De skäl som klagande anger för begäran om prövning och en kort redogörelse varför man inte är nöjd med beslutet samt den ändring som klagande vill få till stånd.

Överklagan skickas senast inom 3 veckor efter att beslutet tillkännagivits till:

Förvaltningsrätten i Östergötland, Box 406, 581 04 Linköping

Planering av skolskjuts

Östgötatrafiken ansvarar för att skolskjutsverksamheten planeras så effektivt som möjligt. En effektiv planering kräver ett fungerande samarbete mellan skolskjutssamordnaren, skolan och berörda entreprenörer. Det är endast skolskjutssamordnaren som kan beställa eller avbeställa skolskjutsar.

Skolskjutssamordnaren

Tar beslut om vilka elever som ska beviljas skolskjuts.

Utarbetar förslag till trafiklösningar, färdvägar och hållplatser.

Genomföra samråd med polis, väghållare, föräldraförening och entreprenörer.

Ska på uppmaning eller vid förekommen anledning inspektera vägar och hållplatser.

Ska informera Östgötatrafiken om elever som skall erbjudas upphandlad skolskjuts, skolans läsårstider, studiedagar samt respektive årskurs start- och sluttider.

Ska informera föräldrar och elever om tidtabeller, hållplatser, ordningsregler och aktuella telefonnummer.

Ska beställa läsårskort till elever som skall nyttja kollektivtrafik.

Information om skolskjutsverksamhet

Den huvudsakliga informationen om skolskjutsar ges av kommunens skolskjutssamordnare tfn. 0142-850 00 eller mailadress utbildning@mjolby.se

Elevresor Gymnasieskolan

Enligt lag om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor är elev i gymnasieskolan berättigad till reseersättning om avståndet mellan folkbokföringsadressen och skolan överstiger sex kilometer. Lagen anger att eleven ska studera på heltid och ha rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen. Ansökan om reseersättning kan inte prövas på grund av andra skäl. Det är endast avståndet mellan folkbokföringsadress och skolan som avgör om eleven är berättigad till ersättning. Elev som beviljats inackorderingstillägg har inte rätt till reseersättning eller busskort enligt denna lag.

Undantag:

Elev i gymnasiesärskolan reser gratis till och från skolan även om avståndet understiger sex kilometer.

Busskort

För elever som studerar inom Östergötland sker vanligtvis ersättningen i form av ett busskort.

Respektive gymnasieskola beställer samtliga busskort av ÖstgötaTrafiken. Korten skickas till respektive skola som delar ut korten, alternativt skickas kortet hem till eleven eller aktiveras om. Skolan ansvarar för att all administration sker enligt den särskilda rutinbeskrivningen för busskort.

Elev i gymnasiet som tappar bort får ett nytt mot den administrationsavgift som gäller. Det vill säga ÖstgötaTrafikens spärravgift. Gäller ej särskoleelever.

Reseersättning

Kilometerersättning

Elev som studerar i Östergötland och som har mer än fyra kilometer mellan hemmet (folkbokföringsadressen) och närmaste busshållsplats kan utöver busskort dessutom ha rätt till kontant reseersättning i form av kilometerersättning.

Eventuella väntetider tas inte med i beaktandet.

Ersättningen utgår med 900 kr per termin .

Gymnasiesärskolan

Elever i gymnasiesärskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns gymnasiesärskola med stöd av 13 eller 14 §§. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

Elevens hemkommun eller det landsting som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket.

Skolskjutsen omfattar två resor per skoldag. Resan ska börja eller sluta vid skolan för att räknas som skolskjuts.

Elev som klarar att resa till och från skolan på egen hand med allmän kollektivtrafik får ett busskort. För elev som inte klarar resor med allmän kollektivtrafik sker resorna med särskild upphandlad skolskjuts.

Elev som påbörjat utbildning i gymnasiesärskolan före utgången av det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år har rätt att fullfölja utbildningen. Eleven har då även rätt till skolskjuts alternativt resersättning under hela utbildningen.

Ansökan om skolskjuts görs via Mjölby kommuns e-tjänster